

Методика викладання історії української культури (для студентів спеціальностей туризм і готельне господарство денної форми навчання)

М.С. Лисенко, канд. істор. наук

Харківська національна академія міського господарства

Гуманізація вищої освіти передбачає запровадження і розширення учбових дисциплін гуманітарного профілю, що має сприяти вихованню гармонійно розвинутої особистості і висококваліфікованого фахівця.

Історія української культури викладається з 2009р. Вона є складовою гуманітарного циклу дисциплін. З методичної точки зору при її підготовці і викладанні передусім варто враховувати такі моменти. По-перше, заняття проводяться на першому курсі, коли студенти тільки адаптуються до вузівської системи і вони дуже юні за віком (16-17 років). По-друге, підготовка майбутніх фахівців із спеціальностей туризм і готельне господарство передбачає створення ґрунтовної бази із суспільних і соціально-економічних наук.

Курс лекцій та семінарів складається з дев'яти тем, що послідовно продовжують тематику, а семінари закріплюють набуті знання. Важкими для першокурсників є теоретичні питання, зокрема співвідношення понять культура і цивілізація. Тому їх бажано додатково повторювати, закріплювати й контролювати.

Більшість тем з історії української культури впорядковані за хронологічним принципом (культура Київської Русі, козацької доби, українське відродження тощо). Вони дозволяють виробити «ланцюжок» подій у свідомості студентів. Лекції варто супроводжувати мультимедійними презентаціями. Це не тільки покращує розуміння і запам'ятовування, а й робить навчання цікавим і більш легким для засвоєння (згодом на семінарських заняттях студенти самі починають готувати та демонструвати на ноутбуках свої презентації з історії української культури).

Пропонуючи матеріал лекції, викладачу можна наголошувати на зв'язку, паралелі з європейською культурою. Наприклад, в темі про українське бароко, коли ці впливи були вирішальними. Крім того, підкреслювати, що українська культура розташована на перехресті культур, тому в ній відчутні як західні, так і східні впливи. Під час занять обов'язково подаються схеми, таблиці, інші узагальнюючі матеріали, що конкретизують культурні процеси і закріплюють вивчений студентами матеріал. Викладач має пояснювати терміни і

спонукати студентів до самостійного мислення. Так, варто розуміти спільне у різних термінах (монотеїзм, моногамна родина, монокультура і т.ін.).

Особливе місце займає тема культурних традицій українського народу. Вона носить яскравий етнографічний характер, є окрасою цього предмету. Матеріал лекції розкриває еволюцію та етнографічні особливості саме української громади. Затребуваною є тема модерної української культури (мається на увазі після 1991р.). Викладачі і студенти є сучасниками її розвитку. При вивченні бажано окреслити нові тенденції, які набули чинності у період незалежності України (поява приватного сектору в сфері культури), порівняти з попереднім періодом і прогнозувати події у найближчому майбутньому.

Досить значне учбове навантаження з цього курсу відводиться на самостійну підготовку (більше 50%). Щоб покращити результати самостійного вивчення матеріала студентами, викладачу потрібно застосовувати такі засоби контролю, як тести, письмові контрольні роботи, реферати. Педагог повинен приділяти увагу індивідуальним консультаціям, на яких студенти можуть з'ясувати незрозумілі для них теми або питання.

Таким чином, курс з історії української культури є суттєвим при викладанні культурологічних дисциплін. Він формує у студентів знання з вітчизняної та всесвітньої культури, долучає їх до надбань цивілізації. Вивчення історії української культури студентами спеціальностей туризм і готельне господарство має свої особливості. Цю специфіку варто враховувати при проведенні занять.